

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮಾಢ ವೇಂಕಟನಾಥಾಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |
ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

|| ಪುರುಷಸೂಕ್ತಂ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾವಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕಃ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the Baraha font.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

॥ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಂ ॥

॥ ಹರಿಃ ಓಂ ॥ ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ | ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ |
ಸ ಭೂಮಿಂ ವಿಶ್ವತೋ ವೃತ್ವಾ | ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲಂ | ಪುರುಷ ಏವೇದಗ್ಂ
ಸರ್ವಂ | ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವ್ಯಂ | ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯೇಶಾನಃ | ಯದನ್ನೇನಾತಿ-
ರೋಹತಿ | ಏತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ | ಅತೋ ಜ್ಯಾಯಾಗ್ಂಶ್ಚ ಪುರುಷಃ ॥ ೧ ॥

ಪಾದೋಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ | ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ | ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ
ಉದೈತ್ಪುರುಷಃ | ಪಾದೋಽಸ್ಯೇಹಾಭವಾತ್ಪುನಃ | ತತೋ ವಿಷ್ವಜ್ಞೌವ್ಯಕ್ರಾಮತ್ |
ಸಾಶನಾನಶನೇ ಅಭಿ | ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಡಜಾಯತ | ವಿರಾಜೋ ಅಧಿ ಪುರುಷಃ | ಸ
ಜಾತೋ ಅತ್ಯರಿಚ್ಯತ | ಪಶ್ಚಾದ್ಭೂಮಿಮಥೋ ಪುರಃ ॥ ೨ ॥

ಯತ್ಪುರುಷೇಣ ಹವಿಷಾ | ದೇವಾ ಯಜ್ಞಮತನ್ವತ | ವಸಂತೋ ಅಸ್ಯಾಸೀ-
ದಾಜ್ಯಂ | ಗ್ರೀಷ್ಮ ಇಧ್ಮಶ್ಶರದ್ಧವಿಃ | ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ವರಿಧಯಃ | ತ್ರಿಸ್ಸಪ್ತ ಸಮಿಧಃ ಕೃ-
ತಾಃ | ದೇವಾ ಯದ್ಯಜ್ಞಂ ತನ್ವಾನಾಃ | ಅಬಧ್ನನ್ಪುರುಷಂ ಪಶುಂ | ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬ-
ಹಿಷಿ ಪ್ರಾಕ್ಷನ್ | ಪುರುಷಂ ಜಾತಮಗ್ರತಃ ॥ ೩ ॥

ತೇನ ದೇವಾ ಅಯಜಂತ | ಸಾಧ್ಯಾ ಋಷಯಶ್ಚ ಯೇ | ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವ-
ಹುತಃ | ಸಂಭೃತಂ ಪೃಷದಾಜ್ಯಂ | ಪಶೂಗ್ನಾಗ್ಂಶ್ಚಕ್ರೇ ವಾಯವ್ಯಾನ್ | ಆರ-

ಣ್ಯಾನ್‌ಗ್ರಾಮ್ಯಾಶ್ಚ ಯೇ | ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತಃ | ಋಚಸ್ಸಾಮಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ |
ಭಂದಾಗ್ಂಸಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾತ್ | ಯಜುಸ್ತಸ್ಮಾದಜಾಯತ || ೪ ||

ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯಂತ | ಯೇ ಕೇ ಚೋಭಯಾದತಃ | ಗಾವೋ ಹ ಜ-
ಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾತ್ | ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾ ಅಜಾವಯಃ | ಯತ್ಪುರುಷಂ ವ್ಯದಧುಃ | ಕತಿ-
ಧಾ ವ್ಯಕಲ್ಪಯ | ಮುಖಂ ಕಿಮಸ್ಯ ಕೌ ಬಾಹೂ | ಕಾವೂರೂ ಪಾದಾವುಚ್ಯೇತೇ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಮುಖಮಾಸೀತ್ | ಬಾಹೂ ರಾಜನ್ಯಃ ಕೃತಃ || ೫ ||

ಊರೂ ತದಸ್ಯ ಯದ್ವೈಶ್ಯಃ | ಪದ್ಭ್ಯಾಗ್ಂ ಶೂದ್ರೋ ಅಜಾಯತ | ಚಂದ್ರಮಾ-
ಮನಸೋ ಜಾತಃ | ಚಕ್ಷೋಸ್ಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ | ಮುಖಾದಿಂದ್ರಶ್ಚಗ್ನಿಶ್ಚ | ಪ್ರಾ-
ಣಾದ್ವಾಯುರಜಾಯತ | ನಾಭ್ಯಾ ಆಸೀದಂತರಿಕ್ಷಂ | ಶೀಷ್ಣೋ ದ್ಯೌಸ್ಸಮವರ್ತತ |
ಪದ್ಭ್ಯಂ ಭೂಮಿದಿಶಶ್ಶೋತ್ರಾತ್ | ತಥಾ ಲೋಕಾಗ್ಂ ಆಕಲ್ಪಯ || ೬ ||

ವೇದಾಹಮೇತಂ ಪುರುಷಂ ಮಹಾಂತಂ | ಆದಿತ್ಯವರ್ಣಂ ತಮಸಸ್ತು ಪಾರೇ |
ಸರ್ವಾಣಿ ರೂಪಾಣಿ ವಿಚಿತ್ಯ ಧೀರಃ | ನಾಮಾನಿ ಕೃತ್ವಾಽಭಿವದನ್ ಯದಾಸ್ತೇ | ಧಾ-
ತಾ ಪುರಸ್ತಾದ್ಯಮುದಾಜಹಾರ | ಶಕ್ರಃ ಪ್ರವಿದ್ವಾನ್ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚ ತಸ್ರಃ | ತಮೇವಂ ವಿ-
ದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ | ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ ಆಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ | ಯಜ್ಞೇನ ಯ-
ಜ್ಞಮಯಜಂತ ದೇವಾಃ | ತಾನಿ ಧರ್ಮಾಣಿ ಪ್ರಥಮಾನ್ಯಾಸ | ತೇ ಹ ನಾಕಂ ಮಹಿ-
ಮಾನಸ್ಸಚಂತೇ | ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೇ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ಸಂತಿ ದೇವಾಃ || ೭ ||

ಅದ್ಭ್ಯಸ್ಸಂಭೂತಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ರಸಾಚ್ಚ | ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಸ್ಸಮವರ್ತತಾಧಿ | ತಸ್ಯ
 ತ್ವಷ್ಟಾ ವಿದಧದ್ರೂಪಮೇತಿ | ತತ್ಪುರುಷಸ್ಯ ವಿಶ್ವಮಾಜಾನಮಗ್ರೇ | ವೇದಾಹಮೇ-
 ತಂ ಪುರುಷಂ ಮಹಾಂತಂ | ಆದಿತ್ಯವರ್ಣಂ ತಮಸಃ ಪರಸ್ತಾತ್ | ತಮೇವಂ ವಿ-
 ದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ | ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ ವಿದ್ಯತೇಽಯನಾಯ | ಪ್ರಜಾಪತಿಶ್ಚರತಿ
 ಗರ್ಭೇ ಅಂತಃ | ಅಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾಯತೇ || ೮ ||

ತಸ್ಯ ಧೀರಾಃ ಪರಿಜಾನಂತಿ ಯೋನಿಂ | ಮರೀಚೀನಾಂ ಪದಮಿಚ್ಛಂತಿ ವೇಧಸಃ |
 ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಆತಪತಿ | ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ಪುರೋಹಿತಃ | ಪೂರ್ವೋ ಯೋ
 ದೇವೇಭ್ಯೋ ಜಾತಃ | ನಮೋ ರುಚಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಯೇ | ರುಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಜ-
 ನಯಂತಃ | ದೇವಾ ಅಗ್ರೇ ತದಬ್ರುವಣ | ಯಸ್ತ್ವೈವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ಯಾತ್ |
 ತಸ್ಯ ದೇವಾ ಅಸನ್ವಶೇ || ೯ ||

ಹ್ರೀಶ್ಚ ತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ಪತ್ನೌ | ಅಹೋರಾತ್ರೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ | ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ
 ರೂಪಂ | ಅಶ್ವಿನೌ ವ್ಯಾತ್ಮಂ | ಇಷ್ಟಂ ಮನಿಷಾಣ | ಅಮುಂ ಮನಿಷಾಣ | ಸರ್ವಂ
 ಮನಿಷಾಣ || ೧೦ ||

|| ಇತಿ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||